

La Fontaine (1621-1695) francuski pjesnik i basnopolisac. Okušao se u raznim pjesničkim vrstama, no kao rođeni pripovjedač daje najbolja

ostvarenja u četiri knjige stihovanih Priča i dvanaest knjiga Basna,

kojima je stekao trajnu slavu. Napisao je ukupno 240 basna, u kojima

obrađuje motive preuzete većim dijelom od Ezopa, Fedra, Pilpaja i drugih

basnopolisaca, ali se ne zadovoljava didaktičkim okvirima i utilitarnim

karakterom dotadanje basne, već razvija fabulu, proširuje opise i

produbljuje karakterizaciju likova te, prema vlastitim riječima, u

svojim basnama daje "komediju u sto raznih činova" i široku sliku

ljudskog života i francuskog društva. Moral njegovih basna, pisanih s

puno topline za mladog čovjeka i s oštrom osudom vladajuće klase često i

nije dan u vidu posebne poruke, već izvire iz samog teksta, u kojem

prikazuje svoje bogato životno iskustvo i zastupa načelo zdravog razuma

i praktične životne filozofije. Basne su pisane u metrički vrlo

raznolikim, ponekad i gotovo slobodnim stihovima, komparirane su često

kao male komedije sa svim elementima dramskog zapleta, a posebnu im

vrijednost daje izvanredno uspijela karakterizacija likova ljudi i

životinja, kao i lirski opisi prirode.

SMRT I DRVOSJEČA

Pripovjedač nam govori o nesretnom drvosječi, njegovom teškom i turobnom životu. Starcu je dosta svega, on zaziva smrt i ona dolazi. Međutim

suočen s njom, starac se ipak predomišlja i odabire da je težak život

bolji od nikakvog.

Smrt će boli sve odnijeti; Al gdje jesi, tu i budi! Bolje trpjet no umrjeti: tako mudri zbore ljudi.

Život je težak. Iako vele da je Božji dar, i da se životu treba veseliti, jedan starac suočen s njegovom surovošću, poželi da dođe kraj

njegovim teškim mukama, vječitoj besparici i bijednom životu. On zaziva

Smrt misleći da će ga ona riješiti svih njegovih problema, ali u

trenutku kada se nađe licem u lice s njom, on shvati da je život previše

dragocijen, da sve one njegove teške godine još uvijek nije spreman

predati Smrti, da bi rađe gledao i radovao se svojoj obitelji nego

zauvijek otići od njih.

ŽIVOTINJE OBOLJELE OD KUGE

Had je prazan i nebo šalje kugu onim životinjama koje su griješile da se on ispuni. Kuga je došla i sve su životinje oboljele, ali nisu sve

umrle. Nesalo je i sreće i ljubavi, čak i oni najjači su podlegli kugi i

postali slabašni. Lav saziva vijeće i moli najvećeg zločinca da da svoj

život da bi ostali mogli preživjeti, a ako on umre nebo bi se možda

smirilo. Lav moli da se prema tom zločincu bude blag, jer su i ostali

mного griješili. Javlja se jedan zločinac, predsjednik skupa - lav, i

govori da je on veliki proždrljivac i da je pojeo čak jednog pastira, te

će on ako je potrebno sebe žrtvovati, ali neka svatko preispita svoju

savjest, jer ako najveći zločinac ne strada Bog se neće umiriti. Na to

se javlja lisica i govori da nije zločin pojesti životinju ako si

gladan, a što se tiče pastira, oni i tako životinjama nose veliko zlo i

misle da nad njima imaju nekakvu vlast.

Kralju, reče lija, svi smo mi to već znali Da tvoj obzir znak je srca ti finoće; A kad ti se ovce, ta stoka, jesti hoće

To da grijeh je? Ne, ne, Gospodaru, to je

Za njih milosti znak tvoje...

Javili su se i druge životinje, ali i njihovi zločini bili su mali i ne toliko značajni. Na kraju se javlja magarac, koji kaže da je popasao

malo fine trave koju nije smio, i svi su ga optužili da ne smije jesti

tuđu travu "i osta magarac bez kože".

Na pozornici života stoje lav sinonim mudrosti, lisica sinonim lukavosti, tigar sinonim moći a nasuprot njih magarac koji je sinonim

gluposti. Svatko od njih, zahvaljujući jednoj od svojih sposobnosti a

bez obzira na veličinu zločina uspijeva se odbraniti i zazvati

pravednost u svoju korist nalazeći pritom dovoljno opravdanja i suvislih

argumenata za svoje zločine. Nažalost magarac, koji je po prirodi glup i

nesnalažljiv biva žrtveni jarac za sve zločine učinjene u njihovoj

zajednici, bez obzira na to što je njegov "griješ" bezazlen.